

Bomulavië

De verloren zoon

Bomulavië

De verloren zoon

Frans Ruijgrok
1^e herziene uitgave (2022)

Schrijver: Frans Ruijgrok
Coverontwerp: Frans Ruijgrok
ISBN: 9789464486636
© Frans Ruijgrok

Eerste ochtend

“Goedemorgen”, zegt Zorka zacht tegen zijn net ontwakende vrouw Miban. Het is weer ochtend in Bomulavië.

Bomulavië is een wereld in de vorm van een eeuwenoude grote boom waarvan de bladeren altijd groen blijven. Het is een statige reus die in stilte zijn dagen slijt onder de zon en nooit lijkt te slapen. Altijd is er wel ergens in de toppen van de boom of diep in de bladeren een nieuwe spruit aan het ontkiemen of een oude tak aan het afsterven om zo plaats te maken voor een aantal nieuwe sterke armen. In deze boom is lang geleden een elfenvolk gaan wonen en heeft daar een beschaving gecreëerd, waar ook kabouters een deel van uitmaken.

De reus staat temidden van een groot aantal andere bomen in een ondoordringbaar woud, waar nooit andere beschavingen zijn geweest en waarschijnlijk ook nooit zullen komen. De mystiek van dit woud en deze woudreus zal altijd verborgen blijven voor de rest van de planeet.

“Ook goedemorgen, is het alweer zover? Het is net of ik maar een paar minuten geslapen heb.”

“Het is een uur voor zonsopgang, lieverd”, zegt Zorka, terwijl hij uit het van jonge takken gemaakte bed stapt.

Op de rand van het bed blijft hij even zitten en inspecteert aandachtig de naad in de zak waarin het bladmoes zit, wat als matras dient.

“De naad vertoont slijtage en is toe aan een reparatiebeurt, voordat het te laat is en de zak helemaal uit elkaar scheurt.”

Zorka's aandacht hiervoor is een beroepsmatige gewoonte om alles te bekijken als ware hij op zijn werk. Hij is patroon van een ploeg bouwers en onderhoudswerkers van woningen in de elfensteden.

Miban raakt enigzinds geïrriteerd.

“Je hebt alweer zin in je werk zie ik. Kun je je ogen nou thuis niet eens richten op de opvoeding van je oudste zoon? Ik maak me veel zorgen om zijn losgeslagen gedrag.”

“Je hebt gelijk schat, ik zal eens een lang gesprek met hem hebben.”

“Woorden zijn mooi, maar niet altijd even effectief, misschien moeten we een andere aanpak bedenken.”

Zorka kijkt bedenkelijk naar de zichtbaar vermoeide en enigzins boze vrouw naast hem in het bed. Zij ligt nog op haar zij onder de deken van gevlochten bladeren.

Miban maakt nog geen aanstalten om op te staan, maar wacht gespannen op een reactie van Zorka. Zorka denkt een paar minuten na over de andere aanpak van zijn vrouw en ziet allerlei mogelijkheden in zijn gedachten langskomen en de vele scenario's die daarbij zouden passen.

“Ik zal erover nadenken, lieverd. Wil je een ontbijt voor me klaarmaken? Ik moet zo naar mijn werk.”

“Ik kom eraan. Ik heb het gevoel dat vandaag geen goede dag wordt.”

Zorka loopt mopperend de slaapkamer uit.

“Dat mag je denken, maar door het te zeggen roep je het misschien wel over jezelf af. Als je niet geslagen wilt worden moet je uit de buurt van de stok blijven.”

“Ach, jij ook altijd met je wazige uitspraken. Je kunt wel merken dat je te veel met die elfen omgaat.”

Het huis van Zorka en Miban Zikor is voor kabouterbegrippen zeer ruim. De slaapkamers van hen en hun twee zoons liggen boven een korte trap, gemaakt van overgebleven takken van zijn werk bij de elfen. Beneden in het huis is een kleine woonkamer met een deur naar buiten. Miban heeft de vorige avond, net als elke avond, het voedsel voor het ontbijt buiten voor de deur op het terras neergelegd en afgedekt met oude verdorde bladeren. Hierdoor blijft het voedsel koel en bederft het niet.

Zorka zit in woonkamer te wachten op zijn ontbijt en mijmert wat over het gesprek van daarvoor met zijn vrouw. Miban maakt ondertussen de kinderen wakker, pakt het voedsel van het terras en bereidt het ontbijt voor het hele gezin.

Dan schrikt Zorka uit zijn gedachten van een enorm kabaal van de jongste zoon Zix, die luid zingend de trap af komt rennen. Hij heeft blijkbaar goed geslapen, want hij is goed gemutst.

Achter hem volgt de oudste zoon Zrabla. Hij laat zich bijna van traptree op traptree vallen en ziet er niet uitgeslapen uit. Zorka schiet uit zijn slof tegen hen.

“Zix, kan het iets rustiger alsjeblieft, je moeder is niet lekker wakker geworden. En jij, Zrabla. Hoe laat was jij thuis gisteren? Aan je gesteldheid te zien was het vast niet ver voor zonsopgang.”

“Sorry papa, maar vandaag hebben we op school biologie. Onze leraar gaat vertellen over de steekhopper”, antwoord Zix uitgelaten.

De school waar Zix op zit is een basisschool voor kabouterkinderen van 18 tot 28 jaar. Met zijn 19 jaar is Zix nog maar een kleuter en kan hij heel enthousiast zijn over het bijleren van zaken die hem bovendien zeer interesseren.

Een kabouterleven kan enkele duizenden jaren duren. Kabouterkinderen leven de eerste vijftig tot zestig jaar bij hun ouders. Rond hun vijftiengste jaar begint de pubertijd en rond hun zestigste jaar zijn ze volwassen.

Zix is vanaf dat hij kan lopen al bezig met alles wat leeft in zijn omgeving en is daarom zeer blij met deze les over wezens die elders in Bomulavië leven en die hij anders wellicht nooit te zien zou krijgen.

Zorka probeert hem te waarschuwen.

“Kijk maar uit. Steekhoppers zijn geen vrienden van de kabouters en ook niet van de elfen. Ik spreek uit ervaring, jongen.”

“Dat heb je nooit eerder verteld”, reageert Zix uitgelaten, bijna ontploffend van verbaasdheid over deze aangename verrassing en onverwachte openheid van zijn anders zo gesloten vader.

“Dat komt omdat het ook niet een heel erg prettig verhaal is, jongen. Ik vertel het je nog wel eens als je wat ouder bent.”

Zorka is een zeer conservatieve man die oude tradities zeer hoog in het vaandel heeft. Een van die tradities is dat alles wat je leert door ervaring beter blijft hangen dan als het je verteld wordt. Hij heeft dan ook geen behoefte om veel van zijn ervaringen aan zijn kinderen prijs te geven en heeft eigenlijk alweer spijt van zijn opmerking over de steekhopper.

Hij probeert zijn spijt te verbergen en begint opnieuw tegen Zrabla.

“En jij, feestganger, was dit de beste manier om je voor te bereiden op je eerste werkdag? Je eerste stappen in het maatschappelijke leven, dat vanaf nu je leven zal beheersen.”

Enige trots valt op te maken uit de manier waarop Zorka dit laatste zei. Hij is altijd een voorstander geweest van het behalen van eer door hard werken.

“Je bedoelt dat mijn leven nu voorbij is. Dat is nu precies wat we gisteravond gevierd hebben, de laatste vrije dag van mijn leven”

“Zeker weer met je dubieuze vrienden. Zij zijn toch lid van de rode-hoed-kabouters?”

De rode-hoed-kabouters is een beweging binnen de kaboutergemeenschap die de bemoeizucht van de elfen met de kabouters, en hun regels voor de kabouters zat zijn. Ze willen meer zelfrecht zonder de inspraak van de elfen. Laat die elfen wegblijven uit de kabouterdorpen en stoppen met het lastigvallen van de kabouters. Ze zetten hun acties zo af en toe met overlast kracht bij, tot ergernis van Zorka en vele andere kabouters die wel veel respect hebben voor wat de elfen allemaal doen voor de kabouters.

Binnen de elfengemeenschap is er ook een tegenhamer van deze beweging, namelijk de gevleugelde-elfen. Zij zijn wel klaar met de aanwezigheid van de kabouters in Bomulavië. Die kabouters die zoveel overlast en gedoe hebben gegeven sinds ze in Bomulavië zijn komen wonen. Die kabouters die maar niks begrijpen van hoe elfen leven, en maar in de fout blijven gaan met hoe het moet. Zij begrijpen niks van de acceptatie van de elfen voor hun aanwezigheid. Zonder die kabouters zou het leven voor de elfen veel rustiger en vrediger zijn. Ook zij schuwen een beetje geweld niet om dit kenbaar te maken.

“Ach, het maakt toch niet uit wat we doen, de elfen bepalen uiteindelijk wat er moet gebeuren. En wie dat voor ze moet doen. Laten ze zelf nou maar eens de handen uit de mouwen steken. Ze moeten zich met hunzelf gaan bemoeien.”

“Het is en blijft een eer om voor de elfen te mogen werken, jongen, maar dat zul je nog wel ervaren als je een tijdje je diensten aan hen hebt mogen verlenen.”

“Slavernij zul je bedoelen. Ik ben geen individu meer. Het begin van een bestaan als maatschappelijk onderdrukt nummer in de grote massa van meelopers.”

“Doe toch niet altijd zo hoogdravend en wees blij dat je straks in staat bent om een gezin te onderhouden, net zoals ik dat al jaren voor jullie doe.”

Zorka klinkt nu boos en ook een beetje moe, omdat hij deze discussie met Zrabla al vele keren heeft gevoerd. Hij weet heel goed dat ook deze discussie zal eidigen in een knallende ruzie en zo wilde hij deze dag niet beginnen.

“Ik wilde hele andere dingen doen met mijn leven na de schooltijd. Ik wilde graag de wereld verkennen. Zelf ontdekken wat mij boeit. Een bestaan opbouwen komt dan wel.”

“Het ontbijt is klaar. Iedereen aan tafel.”, klinkt het dan verlossend van Miban.

“We komen, lieverd”, zegt Zorka direct, deze gelegenheid met beide handen aangrijpend om verdere discussie met zijn oudste zoon te voorkomen.

Zix stormt naar de eettafel en doet dat zo onstuimig dat hij bijna de hele tafel omver loopt.

“Rustig, Zix”, zeggen Zorka en Miban bijna in koor.

“Sorry, papa en mama. Wat eten we?”, antwoord Zix op de automatische piloot.

“Grote rode blesda’s.”

Blesda’s groeien aan de uiterste punten van de jongste takken van Bomulavië en zijn daarmee een van de weinige voedselsoorten die niet door de kabouters zelf verbouwd worden. Ze worden tijdens speciaal daarvoor georganiseerde zoektochten door de kabouter vrouwen gezocht en geplukt.

De elfen vragen veel om de blesda’s die ze als delicatessen beschouwen. De kabouters leveren deze af aan de elfen en houden dan meestal nog genoeg over. Als ze deze op tafel kunnen zetten voor hun eigen gezinnen, is dit altijd een feestmaal. De blesda’s zijn van nature licht zoet en geven veel energie. Bovendien zien de kabouter kinderen ze als tractatie.

Nadat de kabouter mannen gedrieën hun blijdschap en dankbaarheid getoond hebben, nuttigen ze gezamenlijk het ontbijt.

Tijdens het ontbijt wordt er zichtbaar genoten van de blesda’s en zegt niemand iets. De gespannen stilte wordt echter beheerst door alle gesprekken van vanochtend, die bij alle gezinsleden in de gedachten aanwezig zijn.

Zix denkt aan de waarschuwendende woorden over de steekhoppers en verbaast zich nog steeds over de openheid van zijn vader. Zrabla mort nog wat in zichzelf over zijn eerste werkdag en de wens om toch liever de wereld eerst te ontdekken. Maar hij kan de logische woorden van zijn vader toch niet vergeten en ook niet weerleggen.

Miban is nog steeds bezig met haar idee dat er vandaag onverwachte en niet gewenste dingen staan te gebeuren. Ze

probeert zich in te denken wat dit zou kunnen zijn, maar zelfs in al haar beste pogingen zal ze nooit kunnen bedenken wat haar in werkelijkheid nog te wachten staat.

Zorka mijmert wat in zichzelf.

“Net als mijn lieve Miban blijf ik me zorgen maken om onze oudste. Wat moet dat toch worden met hem? Zal de eerste werkdag de juiste indruk op hem maken? Zal zijn aversie tegen de elfen hem parten gaan spelen? Of zal het in levende lijve ontmoeten van een paar elfen zijn ideeën veranderen? Het blijft afwachten. En Zix, de dartel. Mooi om te zien dat hij zijn jeugdige energie gebruikt om zijn nieuwsgierigheid in alles te bevredigen. Met hem komt het op een of andere manier wel goed. Ik moet me straks nog verontschuldigen aan mijn schat. Ik was te nors tegen haar vanochtend.”

Nadat ze het ontbijt gegeten hebben maakt Zorka zich direkt klaar om te vertrekken.

Hij trekt zijn werkschoenen aan en krijgt van Miban zijn lunchpakket mee, dat ze elke dag met veel zorg voor hem klaarmaakt.

Hij knuffelt Zix.

“Veel plezier op school, jongen, en let maar goed op bij de les over de steekhopper.”

“Dat doe ik, papa. Tot zonsondergang”, zegt hij en gaat weer aan tafel zitten om de laatste stukjes blesda’s van alle borden op te eten.

Zorka geeft Zrabla een hand en kijkt hem indringend aan.

“Laat vandaag maar eens gewoon over je heen komen. Vanavond wil ik heel graag van je horen hoe je eerste dag was en wat je er echt van vond. Daarna praten we verder over de keuzes die je moet maken.”

“Goed. Tot vanavond.”

Zorka blijft hem nog even trots aankijken en laat hem dan los. Hij pakt daarna zijn vrouw in zijn armen en omhelst haar innig.

“Sorry voor mijn norse gedrag van vanochtend. Ik maak het vanavond met je goed.”

“Het is al goed.”

Miban is al lang blij met de woorden van Zorka, die haar vertrouwen in de band tussen haar en haar man alleen maar doet versterken.

Zorka legt nog even zijn handen op de hoofden van zijn zonen, pakt zijn tas met spullen en zijn lunch en vertrekt naar zijn werk.

“En toch was vanochtend anders dan andere ochtenden. Wat zou er vandaag nog meer gebeuren”, zegt Miban zacht in zichzelf, zonder dat Zorka het kan horen, terwijl ze haar man staat uit te zwaaien.

Het ontstaan

Lang geleden was er een elfenvolk, met Eratius Eerzond als Saha, die in een groot woud leefden tussen de bomen op de grond, en die hun woningen in de bomen bouwden.

In dat volk was in de loop van de tijd onvrede ontstaan tussen twee groepen elfen.

Aan de ene kant had je de elfen die steeds dichterbij de natuur wilden leven. Ze hadden een groot respect voor de natuur waar ze van leefden en accepteerden het niet meer als elfen dat respect loslieten voor andere ideeën. Hun wens dat hun liefde en respect voor de natuur door anderen werd overgenomen werd steeds vaker met dwang, en soms met geweld geuit.

Aan de andere kant waren er elfen die meer zagen in het gebruiken van de natuur, en alles wat het hen te geven heeft, om daarmee het volk verder uit te kunnen breiden en in geluk en voorspoed te kunnen leven. Zij vonden het belangrijk dat je alles om je heen inzet om het leven van de elfen aantrekkelijker en aangenamer te maken. Zij lieten zich niet meer tegenhouden door de in hun ogen achterhaalde ideeën dat je zuinig moet zijn op de natuur. Als er toch tegengeluiden waren dan werden deze soms hardhandig de kop ingedrukt.

In deze omgeving groeide Elebout Eerzond op, de zoon van de Saha en Sahi en daarmee de troonopvolger. Hij zag de tweedeling onder het volk steeds groter worden en stoorde zich eraan dat dit proces haast onomkeerbaar leek en dat zijn ouders er te weinig aan deden om de twee groepen weer dichterbij elkaar te krijgen.

De legende gaat dat Elebout, nadat hij zich afgezonderd had van zijn ouderlijke omgeving, een eeuw lang op de grond in het woud heeft zitten mediteren om na te denken over zijn toekomst. Hij bedacht in die tijd een wereld waarin een elfenvolk in vrede kon bestaan. Een wereld met elfen die eerlijkheid en rechtvaardigheid hoog in het vaandel hebben.

Toen hij uit zijn meditatie ontwaakte zat hij in de top van Bomulavië. De boom was in die eeuw onder hem ontsproten en was opgegroeid tot een respectabele woudreus. Hij begon direkt met het verwezenlijken van zijn droom in deze boom.

Hij ging eerst terug naar de wereld van zijn ouders en selecteerde een groep elfen die in zijn droom pasten en nam ze mee naar Bomulavië. Daar kroonde hij zichzelf Saha. Onder de mee gereisde elfen was ook zijn toekomstige Sahi, Anniba. In de jaren en eeuwen die volgden ontstond een omvangrijk elfenvolk in Bomulavië.

Aanvankelijk deden de elfen alles zelf, van voedsel verbouwen en jagen tot regels opstellen en besturen. Voor het verbouwen van voedsel moesten er landbouwstukken aangelegd worden. Dit was een omvangrijke en niet risicoloze operatie. Allereerst moest er een tak gevonden worden die geschikt is. Deze moest dan kaal gemaakt worden en er moest een gat in gemaakt worden waar de aarde in komt. Als laatste moest er op de grond onder Bomulavië aarde gehaald worden. Dit was zeer risicovol vanwege alle gevaren die de elfen te wachten stonden op de grond, zoals allerlei wezens, waaronder de kabouters. Zij zagen in de onbekende elfen vooral indringers en overvielen ze regelmatig als ze aarde aan het opgraven waren.

Als het landbouwstuk dan klaar was kon er begonnen worden met verbouwen van allerlei eetbare gewassen. Van deze gewassen had Elebout in kleine hoeveelheden zaden en sporen meegenomen van zijn ouderlijke wereld. Door daar in de jaren verstandig en zuinig mee om te gaan is er inmiddels een voldoende hoeveelheid zaden en sporen opgebouwd om elk jaar opnieuw de landbouwstukken vol te zetten met gewassen.

Het opstellen van regels vond Elebout belangrijk om zijn gedachtengoed te bewaken en bewaren. Hij zei altijd dat er alleen wit kan zijn als er ook zwart is, dus eerlijkheid en rechtvaardigheid bestaat alleen als er ook oneerlijkheid en

onrechtvaardigheid is. Hij had wel vertrouwen in zijn onderdanen, dat die zijn gedachtengoed zouden koesteren, maar hij wist ook dat er altijd situaties kunnen voordoen waarin de verleiding tot ontrouw zeer groot is.

Ze bouwden steden op de takken van Bomulavië om in te wonen. In deze steden werden de woningen gebouwd uit de aanwezige takken en bladeren en bleven ze zo altijd een levend en meegroeïend onderdeel van Bomulavië. Als er takken of bladeren nodig waren, op een plek waar ze niet zaten, konden de elfen de takken en bladeren verplaatsen. Op de nieuwe plek vatten ze weer leven als ze op de juiste wijze werden geplaatst.

Op de bovenste tak van Bomulavië, waar Elebout ontwaakte uit zijn meditatie, staat het paleis. Dit paleis is in de loop der eeuwen uitgegroeid tot een indrukwekkend bouwsel vol van pracht en praal. Men zegt dat het paleis een eigen leven is gaan leiden en zichzelf heeft laten uitgroeien en daarbij allerlei nieuwe onbekende levensvormen heeft ontwikkeld om de huidige oogverblindendheid te krijgen. Andere legenden spreken van een soort magische illusie die in stand wordt gehouden door een drie-eenheid: de kracht van Saha Elebout, de schoonheid van Sahi Anniba en de mystiek van Bomulavië.

Eeuwen na het ontwaken van Elebout uit zijn meditatie ondernamen vier kabouters het onwaarschijnlijke en gedurfde avontuur om Bomulavië in te klimmen, om te onderzoeken wat er daar leeft en er zich allemaal afspeelt. Deze vier kaboutermannen waren de wereld op de grond tussen de kabouters zat. Zij konden zich niet meer vinden in de alom heersende gedachte waarin het eigenbelang steeds meer voorop stond en het algemene belang steeds minder belangrijk werd.

De vier, Margod, Irsoon, Kivaia en Zirkon, ontmoetten daar de elfen, die eerst afstandelijk waren tegenover hen, maar al gauw doorkregen dat deze vier kabouters ongeveer volgens

dezelfde waarden wilden leven als het gedachtengoed van Elebout. De elfen besloten een afsprakenstelsel met de kabouters overeen te komen. De kabouters accepteerden dit en bleven daarna wonen in Bomulavië.

De eerste afspraak was dat de vier kabouters van elkaar niet mochten weten waar ze gingen wonen, wat ze gingen doen, en hoe ze zich vanaf toen gingen noemen. Dit als bescherming tegen eventuele kwaadwillende figuren. De Saha beloofde ze daarvoor ieder een wens te vervullen over wie of wat ze zouden willen zijn in Bomulavië. Ze weten van elkaar niet wat ze gewenst hebben.

In het afsprakenstelsel stond verder dat alle kabouters die in Bomulavië willen komen wonen hun diensten aanbieden aan de gezamenlijke gemeenschap van elfen en kabouters, zoals woningen bouwen, voedsel verbouwen en jagen. In ruil daarvoor kregen ze de bescherming van de elfen tegen gevaren van buiten Bomulavië maar ook tegen zichzelf. De elfen boden hierin hun wijsheid om onderlinge geschillen en andere problemen te helpen oplossen en leerden de kabouters hoe te overleven in Bomulavië.

Het kaboutervolk is in de eeuwen daarna uitgegroeid tot een omvangrijke gemeenschap. De basis hiervoor werd gelegd door de eerste vier kabouters, die bekend staan als de eerio's, en de andere kabouters die hen later volgden in hun avontuur. De kabouters die op de grond bleven wonen worden door de bewoners van Bomulavië grondkabouters genoemd.

De kabouters gingen woningen bouwen voor de elfen op de bovenste takken van Bomulavië. Voor henzelf bouwden ze huizen en complete dorpen op de onderste takken.

Niemand weet meer wie of waar de eerio's zijn en of ze nog in leven zijn. Men zegt zelfs dat de elfen het ook niet meer weten, behalve de Saha en de Sahi.

Verzameltak

De Verzameltak is de plek waar de ploeg van Zorka elke ochtend samenkomt en van waaruit ze hun opdrachten uitvoeren.

De weg naar de verzameltak voert van zijn huis in het kabouterdorp Lopiwx via de hoofdtak Lopiwa naar de stam. Dit stuk wandelt Zorka altijd in stevige tred.

Meestal ontmoet hij hier en daar andere kabouters die buiten Lopiwx wonen en de landbouwstukken verbouwen. Hij heeft dan alleen tijd om gedag te zeggen, voor een langer gesprek moet hij zich altijd excuseren en beloven dat later nog eens met hen te doen.

Zorka geniet altijd het meeste van dit deel van zijn dagelijkse reis vanwege de rust en de natuur. Het is altijd rustig en stil en het enige geluid dat hij hoort is de wind die zachtjes waait door de bladeren. Hij snuift extra hard de heerlijk geurende frisse lucht op, voordat hij in het hart van Bomulavië bij de stam aankomt.

De wereld van Bomulavië is opgebouwd rondom de stam. De directe aflopers van de stam zijn de hoofdtakken. Op deze hoofdtakken liggen de dorpen en steden waarin de bewoners wonen. Ook zijn er hoofdtakken die onbewoond zijn, omdat ze onbewoonbaar zijn door de ondoordringbare begroeiing of omdat ze nog niet bewoond hoeven te worden. Het is altijd al zo geweest dat Bomulavië net zo hard groeide als de volkeren, alsof de wereld rekening hield met de groei van de volkeren. De legende zegt dat de Saha kan communiceren met Bomulavië en zo aangeeft wanneer er takken bij moeten komen.

Vandaag heeft Zorka meer aan zijn hoofd tijdens zijn wandeling. Hij piekert nog steeds over de toekomst van Zrabla.

“Wat kan ik nou nog doen om hem in te laten zien dat hij er onlogische ideeën op na houdt? Wat zou Miban voor een